

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Kataríny Pramukovej, v právnej veci žalobcu: Š., a. s., (Š., a. s.), P., zast. JUDr. S.M., advokátom so sídlom Š., proti žalovanému: **J. I., M.**, obchodné meno – J. I. – T. – P., H., zast. JUDr. J. L., advokátom so sídlom N., **o ochranu proti nekalej súťaži**, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 21. mája 2009, č. k. 7Cb/38/1999-789, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 21. mája 2009, č. k. 7Cb/38/1999-789 **p o t v r d z u j e .**

O trovách odvolacieho konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku súdom I. stupňa.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 21. mája 2009, č. k. 7Cb/38/1999-789 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 16 500,-- Eur ako primerané zadost'učinenie vo zvyšku žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol, že o nich bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca žalobou z 20. júla 1999, spresnenom v priebehu konania, žiadal, aby mu súd poskytol ochranu proti nekalej súťaži.

Krajský súd ako súd prvého stupňa v poradí druhým rozsudkom z 22. februára 2007 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 500 000,-- Sk ako primerané zadost'učinenie. Návrh na priznanie práva zverejniť rozsudok zamietol. Vo zvyšnej časti konanie zastavil a návrh zamietol, pričom účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o odvolaní účastníkov konania uznesením z 18. septembra 2008 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej bola žaloba o uverejnenie rozsudku zamietnutá, potvrdil. V časti, ktorou bolo rozhodnuté o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi primerané zadost'učinenie 500 000,-- Sk a v časti, ktorou nárok na primerané zadost'učinenie 6 500 000,-- Sk zamietnutý, bol rozsudok zrušený a vrátený súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Odvolačný súd v predmetnom rozhodnutí vyslovil názor, že zo strany žalovaného došlo k nekalosúťažnému konaniu, ktoré bolo v rozpore s dobrými mravmi (§ 44 Obch. zák.) a bolo spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu.

Súd prvého stupňa sa v novom konaní zaoberal žiadanou peňažnou formou satisfakcie v sume 7 mil. Sk a doplnil dokazovanie v súlade s ust. § 120 ods. 3 O. s. p. a zotrval na svojom predchádzajúcom rozhodnutí, že primeraným zadost'učinením je suma 16 500,-- Eur a preto súd uplatnenému nároku v tejto časti vyhovel a vo zvyšnej časti žalobu zamietol, keďže účastníci konania nepredložili žiadne také dôkazy a netvrdili žiadne také skutočnosti, ktoré by dávali podklad pre odlišné rozhodnutie o uplatňovanom nároku. Predchádzajúcimi rozhodnutiami (rozsudok z 22. februára 2007 a uznesenie z 18. septembra 2008) bolo nepochybne ustálené, že žalovaný sa vo vzťahu k žalobcovi dopustil nekalosúťažného konania. Len samotné nekalosúťažné konanie však nárok na primerané zadost'učinenie nezakladá. Vyžaduje sa, aby žalobca preukázal, že v dôsledku nekalosúťažného konania mu vznikla ujma nemateriálnej povahy.

V konaní mal súd prvého stupňa preukázané, že zdravotnícke zariadenia uprednostňovali finančne výhodnejšiu ponuku žalovaného, založenú na neobjektívne spracovanom porovnaní cien, čím žalobca získal povest', že je „drahý“. Žalovaný porovnávací cenník rozposielal zdravotníckym zariadeniam, teda odberateľom (obchodným partnerom) s tým, že ceny v týchto porovnaníach boli zostavené v prospech žalovaného. Porovnanie cien nebolo zaslané len MZ SR preto, že takto sa žalovaný bránil proti selektívnemu prístupu MZ SR, ktoré uprednostňovalo žalobcu pred ostatnými dodávateľmi. Žalovaný cenník zaslal priamo N. – B., N. M., N. R., N. M., F. a iným.

Po podaní žaloby, žalovaný od šírenia porovnávacích cenníkov upustil.

Šírenie porovnávacích cenníkov je len jedna z okolností, pre ktoré odberateľ nemocničné zariadenia, vstúpili do zmluvného vzťahu so žalovaným. Sám žalobca potvrdil, že žalovaným ponúkané tlačivá nedosahovali kvalitu tlačív žalobcu.

Trh zdravotníckych tlačív je limitovaný počtom ich odberateľov, keďže tieto tlačivá nie sú ponúkané odborne neznalej verejnosti. Pokles odbytu tlačív u žalobcu preto nie je spôsobený výlučne nekalosúťažným konaním žalovaného, ale tiež tým, že na trh vstúpil ďalší distribútor tlačív, čím sa prelomilo monopolné postavenie žalobcu (od roku 1999). Preto nekalosúťažné konanie žalovaného neznamenovalo paušálny pokles odbytu zdravotníckych tlačív u žalobcu. Následne prvostupňový súd vyhodnotil rok 1998 a 1999 z hľadiska žalovaného t. j. jeho fakturácie zdravotníckych tlačív a jeho výdavky, pričom v roku 1998 mal žalovaný základ dane z príjmov (jeho podiel) 646 227,-- Sk a roku 1999 to bolo 294 345,-- Sk.

Prvostupňový súd preto dospel k názoru, že primerané zadost'učinenie v sume 16 500,-- Eur je dostatočnou výstrahou pre žalovaného a tiež satisfakciou primeranou ujme žalobcu.

Proti tomuto rozhodnutiu podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a žalovaný.

Žalovaný odvolaním napadol rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi primerané zadost'učinenie v sume 16 500,-- Eur a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu I. stupňa v napadnutej časti zmenil a aj v tejto časti

žalobu zamietol z týchto dôvodov:

Prvostupňový súd neprihliadol dostatočne na všetky okolnosti prípadu a okolnosti významné pre rozhodnutie o primeranom zadosťučinení.

Žalovaný má zato, že ak bolo ustálené, že jeho nekalosúťažné konanie malo spočívať vo vyhotovení a rozširovaní porovnávacieho cenníka s cenami zdravotníckych tlačív žalobcu a žalovaného, tak intenzita tohto nekalosúťažného konania bola veľmi nízka z dvoch zásadných dôvodov, na ktoré súd I. stupňa dostatočne neprihliadol.

a/ okolnosti a motív konania zo strany žalovaného Ak by žalobca postupoval korektne a žalovaného by na trh prijal ako súťažiteľa v rámci prirodzenej tvorby konkurencie v tejto oblasti, nebol by žalovaný nikdy pristúpil k vyhotoveniu akéhokoľvek porovnávacieho cenníka.

b/ okolnosť, že k odoslaniu porovnávacích cenníkov priamo žalovaným k odberateľom došlo len v celkom nepatrnom rozsahu (aj to len na základe pochybenia zamestnancov žalovaného) a že porovnávací cenník sa odberateľom dostal na základe jeho rozposlania zo strany štátnych úradov a orgánov, ktorým ich žalovaný predložil s celkom iným zámerom.

Prvostupňový súd nedostatočne prihliadol aj na to, že žalovaný v rokoch 1998 a 1999 pri podnikaní v rámci združenia so svojou manželkou dosiahol z predaja predmetných tlačív nepatrný zisk.

Žalobca odvolaním napadol všetky výroky rozsudku z dôvodu neúplného zistenia skutkového stavu a navrhol, aby odvolací súd rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 232 357,43 Eur ako primerané zadosťučinenie ako i trovy konania z týchto dôvodov.

Žalobca, napriek tomu, že bolo konštatované súdmi, že žalovaný sa dopustil nekalosúťažného konania má zato, že primeraným zadosťučinením sa má žalobcovi zmierniť vnímanie krivdy spôsobenej mu nielen samotným nekalosúťažným konaním, ale aj jeho dôsledkami. Nepovažuje za dostatočnú satisfakciu svojej nemajetkovej ujmy ani zadosťučinenie v sume 16 500,- Eur, pričom nebolo rozhodnuté o trovách konania. Žalobca sám, len na trovách konania zaplatil cca 2,5 mil. Sk. Takéto rozhodnutie súdu prvého stupňa nevedie k výchove na zachovávanie zákonov, čestného plnenia povinnosti a na úctu k právam iných osôb. Žalobcovi sa nedostalo zadosťučinenia vo forme verejného ospravedlnenia z dôvodu

plynutia času. Súd prvého stupňa neprihliadol na zásah žalovaného na žalobcovo renomé (Good will) nálepkou „drahý“.

Žalovaný pôsobí na trhu tlačív od roku 1992, na trhu zdravotníckych tlačív sa pokúšal presadiť cca od roku 1997, pričom jeho pôsobenie do času, ako začal šíriť neobjektívne porovnávacie cenníky, nebolo nijak výrazné. Obrat nastal až v dôsledku jeho nekalosúťažného konania. Nálepka „drahý“ sa prejavila i v strate klientely žalobcu.

Má zato, že ako žalobca, tak aj žalovaný sú „bohaté a veľké“ podnikateľské subjekty a preto suma 16 500,-- Eur nepredstavuje výraznejšiu položku a že spĺňa funkcie satisfakcie.

Ďalej žalobca nesúhlasí s posudzovaním výšky primeraného zadosťučinenia len s ohľadom na vykázaný zisk žalovaného, prvostupňový súd mal vychádzať z jeho príjmov v rokoch 1998 a 1999.

Žalobca sa nikdy nebránil konkurenčnému prostrediu, ale nie založeným na nekalosúťažnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolania žalovaného a žalobcu v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k názoru, že odvolaniam nie je možné vyhovieť.

Je nesporné, že žalovaný sa dopustil nekalosúťažného konania tým, že zasielal zdravotníckym zariadeniam – odberateľom porovnávací cenník s tým, že ceny v týchto porovnovaniach boli zastavené v prospech žalovaného (§ 44 Obch. zák.). Sporným zostala výška požadovaná žalobcom a výška priznaná súdom prvého stupňa ako primerané zadosťučinenie (§ 53 Obch. zák.).

Podľa ust. § 53 Obch. zák. osoby, ktorých práva boli nekalou súťažou porušené alebo ohrozené, môžu sa proti rušiteľovi domáhať, aby sa tohto konania zdržal a odstránil závadný stav. Ďalej môžu požadovať primerané zadosťučinenie, ktoré sa môže poskytnúť aj v peniazoch, náhrady škody a vydanie bezdôvodného obohatenia.

Žalobca požadoval primerané zadosťučinenie v peniazoch, preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď výšku primeraného zadosťučinenia odvíjal od rozsahu a intenzity nekalosúťažného konania v pomere k vykázanému zisku žalovaného v roku 1998 a 1999, v ktorých došlo k realizácii nekalosúťažného konania. Odvolací súd preto tvrdenie žalobcu, že pri určení výšky primeraného zadosťučinenia mal prvostupňový súd vychádzať z príjmov žalovaného v rokoch 1998 a 1999, považoval za nedôvodné, a preto k tejto námietke neprihliadol.

Rovnako tvrdenia žalobcu o vynaložení energie spočívajúcej vo zvýšení marketingových aktivít a nákladov, zamestnaním osoby sledujúcej praxi žalovaného.

Žalobca má zato, že mu nekalosúťažným konaním žalovaného vznikla ujma, ktorú nie je možné v rámci konania o náhradu škody uplatňovať, nakoľko nie je v priamej príčinnej súvislosti s konaním žalovaného.

Odvolací súd je názoru, že prvostupňový súd prihliadol k závažnosti vzniknutej ujme a k okolnostiam, za ktorých k porušeniu alebo ohrozeniu práv došlo. Rovnako správne postupoval, keď nepripustil, aby si cestou požiadavky na zaplatenie primeraného zadosťučinenia žalobca – oprávnený riešil jemu vzniknutú hmotnú ujmu, keďže túto ujmu si mohol uplatniť ako náhradu škody alebo bezdôvodné obohatenie, i keď ide o nárok zložitejší pri dokazovaní jeho vzniku a oprávnenosti.

Odvolací súd preto dôvody odvolania žalobcu považoval za nedôvodné, a preto k nim neprihliadol.

Rovnako v odvolaní žalovaného uvádzané tvrdenie, že jeho nekalosúťažné konanie bolo veľmi nízkej intenzity, pričom bolo spôsobené aj „omylom“ žalovaného zamestnancov, nezbavuje žalovaného dôsledku t. j. nároku žalobcu na poskytnutie primeraného zadosťučinenia.

Obchodný zákonník nestanovuje konkrétne pravidlá pre určenie výšky satisfakčného plnenia, hovorí len o primeranosti. Je na súde, aby určil podľa svojho voľného uváženia výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá nesmie presiahnuť čiastku požadovanú žalobcom v žalobe, ale táto výška môže byť i nižšia. Nie je prípustné, aby vzniknutá materiálna

ujma bola nahrádzaná z titulu primeraného zadost'učinenia poskytnutého v peniazoch a je potrebné trvať na tom, že má byť vysporiadaná z titulu náhrady škody, popr. bezdôvodného obohatenia.

Súd prvého stupňa preto postupoval správne, keď vyhodnotil intenzitu nekalosúťažného konania žalovaného vo vzťahu k jeho obchodnému menu (nálepka „drahý“), porovnávaníu, kvality tlačív žalobcu a žalovaného a dĺžky trvania nekalosúťažného konania a následne dospel k záveru, s ktorým sa odvolací súd stotožnil.

Odvolací súd považuje konanie žalovaného, ktorým chcel vstúpiť na trh so zdravotníckymi tlačivami a dosiahnuť, aby žalobca stratil monopolné postavenie na trhu zasielaním porovnávacích cenníkov, za konanie v rozpore s dobrými mravmi súťaže v hospodárskej súťaži. Žalovaný nevyužil možnosti dané mu zákonom, čo urobil až následne, keď sa obrátil na Protimonopolný úrad SR.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dôvody uvádzané žalovaným, pre ktoré sa odvolal nepovažoval za dôvodné, a preto k nim nemohol prihliadnuť.

Odvolací súd, keďže dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie súdu I. stupňa je vecne správne v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ho potvrdil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 4 O. s. p. tak, že o nich rozhodne súd prvého stupňa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 31. augusta 2010

JUDr. Darina L i č k o v á, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková